

5 - DAAGSE OPLEIDING

ADVISEUR WARMTETRANSITIE

regie op participatieve energietransitie

Na deze opleiding

1. Heb je geleerd om regie en grip op energietransitie toe te passen, door:
  - de belangrijkste spelers in jullie lokale warmtetransitie te identificeren en te verbinden.
  - passende communicatiestijlen toe te passen.
  - te weten wat een participatieve aanpak van teamleden vraagt.
  - technische en financiële mogelijkheden in te passen in het project.
  - de voortgang te realiseren.
2. Kun je een participatief project ondersteunen en organiseren.
3. Kun je effectief bijdragen aan de versnelling van de warmtetransitie.

Bottom-up warmtetransitie

Gemeenten spelen een cruciale rol in het realiseren van de ambitieuze klimaatdoelstellingen van de overheid. Maar in de praktijk lopen zij tegen tal van uitdagingen aan, zoals beperkte capaciteit en weerstand tegen de traditionele aanpak. Dat moet anders. En het goede nieuws is: het kan ook anders.

Er is een nieuwe aanpak nodig om de energietransitie in een stroomversnelling te brengen, met een belangrijke inbreng voor bewonersinitiatieven en een andere invulling vanuit de lokale overheid.

“Een gemeente moet durven loslaten, ontzorgen en faciliteren.”

Ons aanbod geïntegreerd opleidings- en coachtraject

De energietransitie daagt gemeenten uit om op een andere manier te werken dan zij gewend zijn. Zij kunnen niet langer leidend zijn, maar moeten wel regie blijven uitoefenen op het faciliteren van deze transitie-initiatieven. Dit vereist andere werkwijzen en competenties van alle betrokkenen.

SDO Hogeschool en Energie Samen bieden een uniek geïntegreerd opleidings- en coachtraject aan. Het programma bestaat uit vijf inspirerende opleidingsdagen, toegang tot een online kennisplein en persoonlijke coaching. Wij combineren moderne bedrijfs- en bestuurskunde met praktische toepassingen van bottom-up begeleidingen en uitgebreide praktijkervaring met energiecoöperaties.

“Wordt de expert die jouw gemeente nodig heeft en schrijf je nu in voor deze unieke opleiding!”

Inhoud van de opleiding

Eerste dag: bewonersinitiatieven in de warmtetransitie

Gemeenten zijn gewend om zelf het voortouw te nemen in de warmtetransitie. Uiteraard wordt het belang van de betrokkenheid van bewoners onderkend en worden ze betrokken in het proces. Maar wat nu als de bewoners zelf het initiatief nemen? Dit is steeds meer de realiteit. Er zijn meer dan 700 energiecoöperaties in Nederland en in 86% van de gemeenten is minstens één coöperatie gevestigd, dus de kans is groot dat er ook een coöperatie in jouw gemeente is.

Hoe reageer je op bewonersinitiatieven? Hoe help je hen zichzelf te organiseren tot een volwaardige partner in de warmtetransitie? Hoe voorkom je de interne weerstand op dergelijke participatieve initiatieven? Hoe behoud je als gemeente de regie, en verrijk je hun voorstellen, zonder het eigenaarschap van bewoners te ontnemen? Hoe sluit je de andere stakeholders aan?

Tweede dag: ontwikkelen van een regieteam

De warmtetransitie is een complexe opgave die wijk voor wijk moet worden uitgevoerd, waarbij elke wijk uniek is en zijn eigen uitdagingen met zich meebrengt. Hiervoor is een bottom-up aanpak nodig en een samenwerkingsverband dat de regie voert over het warmtetransitietraject. Hoe doe je dat?

Tijdens deze dag leren deelnemers hoe ze een dergelijk regieteam kunnen opzetten, faciliteren *en* kunnen afstemmen op de ambtelijke organisatie om - gezamenlijk - zo effectief mogelijk te kunnen werken aan de energietransitie. Welke voorbereidingen tref je bij eventuele escalaties in het proces?

Derde dag: effectief communiceren en samenwerken in warmtetransities

Het succes van participatieve warmtetransitie projecten valt of staat met een goede communicatie en samenwerking tussen de betrokken partijen. Effectieve communicatie begint met het begrijpen van de doelgroep en het spreken van hun taal. Tijdens de opleiding worden de waardenprofielen van de deelnemers

gemeten. Dit is een krachtig instrument om effectieve communicatie te realiseren en elkaar beter te begrijpen. Daarnaast is het ook belangrijk om een veilige en constructieve setting voor de dialoog te organiseren. Er wordt aandacht besteed aan de voorbereiding van de dialoog, het opzetten van de juiste setting, het faciliteren van de dialoog zelf, het borgen van de vooruitgang en de rapportage en opvolging van de uitkomsten.

Vierde dag: ontwikkelen van het transitieproces

In de co-creatie van het gemeenschappelijk procesontwerp van de warmtetransitie ontstaan knelpunten op het organisatorische, technologische, juridische en financiële vlak. Om deze consequenties in goede banen te leiden, zal expertise moeten worden toegevoegd en zullen verschillende afdelingen van de gemeente effectief moeten samenwerken. De rol van de gemeenteraad, horizontale afstemming en een passende juridische vorm van het warmtenet komen hierbij aan de orde. Vaart maken in een multi-stakeholderproces is uitdagend. Randvoorwaarden hiervoor zijn dat het eigenaarschap bij het collectief blijft en tegelijkertijd de samenwerking met de initiatiefnemers wordt versterkt. Voor deze opgaven biedt de opleiding praktische inzichten.

Vijfde dag: uitbouwen en opschalen

Het succesvol opstarten en uitvoeren van een warmtetransitie project biedt een uitstekende basis voor verdere ontwikkeling en implementatie op grotere schaal in de gemeente (uitbouwen).

Daarnaast biedt deze ervaring mogelijkheden om toegepast te worden op andere beleidsterreinen (opschalen). Belangrijk is om te onderkennen dat steeds maatwerk nodig is. De kern is dat gemeenten effectiever leren omgaan met participatieve projecten waarin co-creatie met diverse stakeholders plaatsvindt. Deze opleiding biedt een helder dialogisch proces én een draaiboek voor dergelijke participatieve initiatieven.

Vorm van de opleiding

Trainingsdagen

Tijdens de trainingsdagen is veel nadruk op interactie en dialoog tussen deelnemers om ervaringen en inzichten te delen. Rondom een projectoriëntatie van initiatief tot oplevering bieden we een stevige basis voor een beter begrip van de participatieve aanpak en de mogelijke consequenties hiervan.

Online Kennisplein

Het Online Kennisplein biedt een waardevolle aanvulling op de vijf trainingsdagen. Hier vind je niet alleen achtergrondinformatie over de energietransitie, maar juist ook over organisatievraagstukken die een succesvolle uitvoering ondersteunen.

Effectieve tools

Onderdeel van de opleiding zijn een persoonlijk waarden assessment dat je bewust maakt van je eigen perspectief en dat van anderen, een

project- context scan die richtlijnen aanreikt voor het effectief organiseren van een (participatief) project en het boek Bottom-Up – Systeemtransformatie voor doorzetters.

Coaching (of studiebegeleiding)

Deelnemers hebben de mogelijkheid om gebruik te maken van online coaching op de inhoudelijke thema's of studiebegeleiding voor officiële European Credits. Onze docenten en experts uit het SDO netwerk staan voor je klaar om je te helpen en samen met jou te werken aan het behalen van je doelen. Maak gerust afspraken met hen om het maximale uit je opleiding te halen.

Professioneel netwerk

Maak kennis met andere deelnemers die net zo gepassioneerd zijn over de energietransitie en bereid zijn om zich te verdiepen in een

participatieve aanpak. Dit biedt de kans om een waardevol sociaal netwerk op te bouwen, van elkaar te leren, elkaars praktijksituaties te begrijpen en in contact te blijven, ook na afloop van de opleiding.

Certificaat van deelname

Na afloop van de opleiding ontvangen deelnemers een certificaat van deelname als bewijs van hun voltooiing van het programma. Bovendien is het

mogelijk om de coaching aan te passen tot studiebegeleiding om erkende studiepunten te verdienen. In dat geval ontvangen deelnemers een certificaat met erkenning van de behaalde module(n). Het certificaat kan een waardevolle toevoeging zijn aan het professionele portfolio van deelnemers en kan hen helpen bij het aantonen van hun kennis en vaardigheden op het gebied van participatieve aanpak in de energietransitie.

***

Doelgroepen van de opleiding

Adviseurs energietransitie werkzaam bij overheden, energiecoöperaties, woningcorporaties, netbeheerders en overige social profit instellingen.

Praktische informatie

De investering voor de opleiding bedraagt € 4.950,- p.p. (INCLUSIEF BTW)
Dit bedrag omvat catering en locatiekosten, coaching en alle leermiddelen.

Klaar om koploper bottom-up energietransitie van jouw organisatie te worden?

Geef je interesse aan voor deze [opleiding](#) of door een email te sturen naar info@sdo-opleidingen.nl
Vervolgens wordt een groep deelnemers vastgesteld, met locatie en data, en daarna bevestig je je deelname, waarop de factuur wordt verstuurd.

Meer weten?

*Voor meer informatie kun je contact opnemen met onze studieadviseur (Petra Middendorp: 085-1303534) of kerndocenten (Marcel van Marrewijk en Krijn Korver: 085-1303530).
Je kunt ook een e-mail sturen naar info@sdo-opleidingen.nl.*

Incompany?

Wilt u graag met het hele team de opleiding volgen? Kies dan voor een incompany opleiding die volledig op maat wordt gemaakt voor uw organisatie en op een locatie die voor u het meest geschikt is. We werken samen met u aan een programma dat naadloos aansluit op de specifieke behoeften en uitdagingen van uw organisatie.

Voordelen Incompany

Ervaar de voordelen van een incompany-opleiding op maat! De lesinhoud wordt volledig afgestemd op de behoeften van uw organisatie, waardoor het hele team in één keer op hetzelfde kennisniveau zit. Dit bevordert de onderlinge betrokkenheid en motivatie van collega's. Bovendien kunt u de planning van de opleiding afstemmen op het moment dat het uitkomt, en dit alles op eigen locatie, zonder reistijd. Maak gebruik van deze unieke kans om uw organisatie naar een hoger niveau te tillen!

Meer weten over Incompany ?

Indien u meer informatie wenst over de mogelijkheden voor Incompany opleidingen, aarzel dan niet om contact op te nemen met Berry Tanis via het telefoonnummer 085-1303530 of stuur een e-mail naar info@sdo-opleidingen.nl We helpen u graag verder.

Docenten

De docenten van deze opleiding zijn afkomstig uit het expertnetwerk van Energie Samen en SDO Hogeschool. Wisselende duo's verzorgen de opeenvolgende thema's van het programma. De duo's worden per dag samengesteld uit onder meer de volgende experts:

	<p>Marcel van Marrewijk, decaan van de SDO Hogeschool voor Moderne Bedrijfskunde. Thema's: de effectieve overheid; <i>appreciative inquiry</i>, beyond projectmanagement; veranderkunde; organisatiekunde; leiderschap.</p>
	<p>Krijn Korver, expert Leren en Ontwikkelen bij Energie Samen. Thema's: bewonerscoöperaties, kennismanagement, leiderschap, ethiek.</p>
	<p>Kirsten Notten, filosoof; strateeg bij Energie Samen. Thema's: strategie voor verbinding in een samenleving in transitie; ondersteunen van bewonersinitiatieven.</p>
	<p>Floor de Ruiter, lector bij SDO; partner Flying Elephants en auteur <i>Bottom-Up - Systeemtransformatie voor doorzetters en Valueframing</i>. Thema's: participatieprojecten o.a. ervaring met Programma Aardgasvrije Wijken (PAW).</p>
	<p>Lars Doyer, SDO Lector Moderne Arbeidsverhoudingen en betrokken bij participatietrajecten in de energietransitie. Thema's: regie door de overheid, terwijl bewoners het eigenaarschap behouden van <i>hun</i> energietransitie.</p>
	<p>Swetta Mul, Strategisch adviseur verandercommunicatie. Thema's: communicatievaardigheden; communicatiebeleid participatieve projecten.</p>
	<p>Thijs Leenman, neemt je mee langs de belangrijkste wetenschappelijke inzichten uit 50 jaar veranderpsychologie. Dat doet hij enthousiast en interactief. Hij vertaalt bewezen effectieve methoden naar jouw praktijk, zodat je daar direct mee aan de slag kan.</p>

Opleiding Adviseur Warmtetransitie

een coproductie van SDO Hogeschool voor Moderne Bedrijfskunde en Energie Samen

Over SDO Hogeschool voor Moderne Bedrijfskunde

Missie van SDO Hogeschool voor Moderne Bedrijfskunde is om “mensen en organisaties te ondersteunen in hun leer-, ontwikkel- en transformatieproces naar effectiviteit, duurzaamheid en inclusie. **SDO** staat daarom ook voor **Samen Duurzaam Ontwikkelen**.

SDO Hogeschool voor Moderne Bedrijfskunde (<https://sdo-hogeschool.nl/>) beschikt over een uitgebreid netwerk van lectoren, experts die één voet in de wetenschap hebben en één voet in de praktijk, en die als geen ander weten hoe complexe vraagstukken effectief kunnen worden opgelost. Floor de Rooter, lector Bottom-up transformeren, is een uitstekend voorbeeld hiervan. Hij is een pionier in de benadering van onderaf waarbij verschillende partijen worden samengebracht om gezamenlijk een oplossing te co-creëren. Naast het lectoraat van Floor heeft SDO ook experts op het gebied van moderne bedrijfskunde, maatschappelijk ondernemerschap, regeneratie, cultuur en gedrag, en relationele werkpraktijken. Uiteraard biedt SDO ook onderwijs over traditionele onderwerpen zoals leiderschap, projectmatig werken, communicatie, besluitvorming, lerende organisatie, inkoopmanagement en nog veel meer.

SDO biedt 58 leermodules aan op associate degree, bachelor- en masterniveau, en beslaat een breed scala aan (moderne) bedrijfskunde en ondersteunende disciplines zoals (bedrijfs-)economie, psychologie, recht, bestuurskunde en praktijkgerichte methodologie. Je kunt het volledige aanbod bekijken op <https://sdo-hogeschool.nl/curriculumselector/>

Over Energie Samen

Energie Samen vertegenwoordigt als koepel en belangenorganisatie alle energiecoöperaties en collectieve energie-initiatieven in Nederland. Onze energievoorziening wordt beter, eerlijker en duurzamer als burgers er meer zeggenschap over hebben en eraan mee kunnen doen!

De beweging van burgerenergie-initiatieven groeit. Inmiddels zijn er meer dan 700 lokale energie-initiatieven in Nederland en totaal zijn meer dan 120.000 mensen lid van zo'n initiatief.

Energie Samen ondersteunt duurzame energie-initiatieven van burgers en lokale ondernemers met belangenbehartiging, diensten en kennis. Via de EnergieSamen Academie ondersteunt zij de kennisuitwisseling voor overheden die samen met hun burgers aan de slag willen met duurzame energie en energiebesparing.